

Legjobb és legolcsóbb a

SOUPLEX

beretvapenge! Csak öztvására roljatok

Intimitások a hágai konferencia kulisszái mögöl

A soknevű névtelen konferencia. Postahivatali a grófi termekben, állandó repülőgépjárat Európa fővárosaival

Hága, augusztus 13. — Hogyan neveztek a gyermeket? Jóváételei konferenciának? Hiszen itt nem tisztán a jóváételei kérdéseket fogják tárgyalni. Legyen Politikai Konferencia a neve? Akkor, amikor spontán mellevéssel fogadkoznak hogy a legfontosabb gazdasági kérdéseket is itt fogják megtárgyalni... Vagy Miniszterelnökök Konferenciája? Hiszen alig lesz több két-három miniszterelnök-nél... A „miniszterek konferenciája” sem helyes kifejezés, mert nagy légiókban vonulnak fel államtitkárok és más politikai és gazdasági szakértők...

Mit vártak Hágától

A merészebb békekonzferenciának akartak titulálni de megszegyenülten visszavonultak... mert e megnevezés becületén annyi csorba esett már. Így mégis csak a legmegfelelőbb a „Conférence de la Hage 1929” név. Ez legalább tág fogalom...

Franciaország úgy gondolja, hogy itt dől el a sorsa, Németország is aggódva lesi az eredményeket, Anglia harciasan felkészülődik, az érdeklét kis államok szintén sokat várnak az 1929-iki hágai konferenciától és — Amerika „nem-hivatalos” delegátust küld egy államtitkár személyében...

Különösen hangzik, de — Hollandia van a legjobban érdekelve, holott nem is vesz részt a konferencián. HaH minden jól megy, akkor egy újabb évszázadra biztosítottá reputációját. És így érthető is az a lázas izgalom, amely a hollandi székvárosban uralkodik. Alig tíz-tizenkét napot adtak Hollandiának, hogy mindent előkészítsen, hogy megfelelően berendezkedjen egy ilyen nagy konferenciára és hogy méltó elhelyezésben részcsésen hat-hétszáz delegátust és ugyanannyi újságíró-t. Hollandia szokva van ugyan nemzetközi összejövetelekhez, de még egyetlenegyszer sem kellett ilyen távirati tempóban az előkészületeket megtenni. A hollandi nép és a hivatalos körök, ahova néhány nappal ezelőtt hivatalos megke-rezés is érkezett a konferencia megtartás-át illetőleg, leleplezik ezt az izgalmat. Hollandia meg akarja mutatni, hogy a bizalmat meg is érdemli.

Hága egy nagy szálloda lett.

A Binnenhofban, ahol a parlament, a szenátus és a történelmi Lovagterem, valamint néhány miniszteriumi épület van, elhelyezve, bábeli zürzavar uralkodik. Egy tucatnyi bizottság látja el itt teendőit. Az egyik helyt az elszállásolási bizottság szorgoskodik és nem győzi a beérkezett ajánlatokat — eldobni. Több, mint ezer hágai lakos felajánlja szobáit a résztvevőknek. Sőt Amszterdamból, Rot terdamból, Leidenből, Noordwijkból és Utrechtből is érkeznek ajánlatok minden órában. A delegátusok azonban már mind elhelyezkedtek a különböző hágai és sheveningeni szállodákban. Újságírók részéről eddig nem sok kereslet érkezett. Azok szokásuk szerint — ezzel még ráérnek.

Egy másik bizottság a delegátusok fogadtatását rendezi, míg Pleep van Duiveland külügyminiszteri sajtófőnök vezetése alatt ugyanilyen bizottság fogja az újságírók ügyes-bajos dogait elintézni. Külön van posta-bizottság, ünnepi bizottság, kalauzó és több más bizottság is. Így tehát minden jól indul. A grófi termekben ad hoc postahivatalt ácsolnak össze, negyven telefoncellával, több tucat távirókészülékkel és munkas-ztalokkal.

Repülőgépek a béke szolgálatában

A parlamentben ugyanez a sürgős-forgás. Igyekeznek a kis parlamenti ter-

emből egy pár száz embert befogadó helyiséget berendezni. Hogy hogyan fog itt mindenki elférni, az még a jövő titka. Már előre is félni lehet a sok tiltakozástól a künnrekedtek részéről. Annyi azonban bizonyos, hogy a nagyközönség a lapok híradásaira lesz rászorulva.

Hollandiában a telefon és távirati szolgálat kifogástalan és így panaszra

Rinevezték Erdély új pénzügyi inspektorait

Bucuresti-Bukarest, augusztus 13. Az Uj Kelet tudósítójától: A pénzügyminiszter ma rendeletet tett közzé, mely a pénzügyi inspektorok kinevezéséről intézkedik. Az erdélyi megyékre vonatkozó kinevezések a következők:

Temestoronál, Arad Bihar és Hunyad megyék központja Aradon van, V. Tareanu inspektor vezetésével.

Naszód, Szilágy, Szatmár, Máramaros és Marosmegyék székhelye Szatmáron van. A kinevezett pénzügyi inspektor Tosa Juliu.

Kolozsvár, Torda és Szamosmegyék kerületi székhelye Kolozsvár, inspektorra I. Becherut nevezték ki.

Háromszék, Fogaras, Brassó, Csik és Práhova megyék központja Brassó, pénz ügyi inspektora P. Nadeianu.

Krassó és Szörénymegyét, a turnu-severini körzethez osztották be Gorj és

nem lesz sok ok. A külföldi lapok mindenről idejében fognak értesülni, míg a nagyobb államok, mint Anglia, Németország és Franciaország kormánya, hír szerint állandó napi repülőjáratot létesít hogy ilyen módon tartsa fenn delegátusaival az összeköttetést. Akták ezreit fogják Hágából szállítani Londonba, Párisba, Berlinbe — és mindezt repülőgéppel. Helyesen is alkalmazták a Binnenhofban ezt a kifejezést: „Ime a repülőgép a béke szolgálatában...”

Mert azt remélik, hogy Hágában szá-lárdabb alapokra fogják a békét építeni...

Mehedinti megyékkel egyetemben. A kerület székhelye Turnuseverin, inspektorak C. Mihaileanut nevezték ki.

A rendelet N. I. Petrescu és Florian Vasilescu pénzügyi főinspektorokat a minisztériumba rendeli azzal a megbízással, hogy ők fogják végrehajtani a kerületek ellenőrzését.

M. Petreanu, C. Niculescu, Gh. Dumitrescu és I. Padureanu vezérinspektorokat a főváros adóhivatalának ellenőrzésével bízták meg.

Andrei Nestor pénzügyi inspektor a hadikártalanítások hivatalához nevezték ki. I. Jonescu inspektor a vámigazgatósághoz nevezték ki és megbízták a vámhivatali személyzetek hitelintézkedések vezetésével.

Végül a rendelet C. Veltianu vezérinspektorát a bélyegilletékek vezérinspektorává nevezték ki.

Eget ostromló acéltornyokból épül a 20 millió lakosu Newyork

Földfeletti autóutak. 120 kilométer sebességű földalatti vasutak

Newyork, augusztus 13. — A lehetlenség és a dollár hazájában természetesen az sem lehetetlen, hogy Newyorknak huszmillió lakosa legyen. És Newyorknak lesz is huszmillió lakosa, ha a legközelebbi harminc év alatt olyan tempóban fog növekedni, mint az elmúlt három évtized alatt.

Ezt a fantasztikus nagy számot pedig nem számokkal játszó statisztikusok dobták bele a világsajtóba, hanem egy komoly tudóstársaság, amely Newyork fejlődésével foglalkozik. Ez a társaság tulajdonképpen egy bizottságot alkot, amelyet nyolc évvel ezelőtt alapítottak és amelynek az a célja, hogy jó előre dolgozzon ki városrendezési tervet a szűkületesen fejlődő Newyork számára. A bizottságnak százötven tagja van. Költségeire, a bizottság tagjainak fizetésére a nyolc év alatt

százmillió dollárt

költöttek. Oriási összegeket emésztettek fel a tanulmányutak, az új tervek tudományos kidolgozása kinyomatása stb., míg végre nyolc évi szakadatlan munka után a bizottság elkészítette jelentését.

A jelentés azt javasolja, hogy a jövő Newyork területét a mostaninál sokkal nagyobb területen szabják ki, még pedig olyan felkötésekben, amelyek egyik oldala a tenger, a kör sugara pedig

ötven mérföld.

Ezen a területen jelenleg tízmillió ember lakik, de harminc év múlva

huszmillió ember fog lakni.

Még pedig csupa felhőkarcoló házban és a villamos vasutak fantasztikus összevisszaságában. A bizottság pontos tervet-

dolgozott ki a felhőkarcoló e tengerének elhelyezésére. Ez pedig annál nehezebb munka volt, mert a terveket úgy kellett elkészíteni, hogy a nagy összehajlás ellenére is elegendő napfény és friss levegő jusson minden egyes szobába. A városrendezés terve előre gondoskodik az ujonnan vágandó utakról, földalatti és földfeletti villamosvonalakról, hidakról és városi alagutakról, légi kikötőről, városi pályaudvarokról, városi vásártársarnokokról.

Új városházat is építenek a jövőnd metropolis számára. Ez olyan magas lesz, hogy mellette valóságos el fog tüpülni Newyork jelenleg legnagyobb épülete, a Woolworth-palota. Egeket ostromló acéltornyok fognak kinyúlni az új Newyorkból, diadalmas várai a modern technikának.

De bármilyen szép és imponáló is a jövőnd óriási városnak a képe, élénk mered a nagy probléma: hogyan fog az a huszmillió ember közlekedni ebben a háztömkegekben, amelyek utcái már ma is annyira tömtek, hogy autóval is alig lehet rajtuk haladni. Minden utca-kereszteszénél autók és autóbuszok százai torlódnak össze és ha valaki siet, inkább ül fel már ma is a földalatti vasútra.

Nos, a bizottság a közlekedésnek ezeket a zavarait is gyökeresen el akarja tüntetni. Az autók vissza akarja adni eredeti hivatását, nevezetesen, hogy gyorsan lehessen haladni rajta. Ebből a célból a következő reformot léptetik életbe: a városrendezés kapcsán földfeletti utakat fognak építeni, kizárólag autók számára. Az utcákon pedig csak gyalogosok

járhatnak. A tömegforgalom viszont a földalatti vasúthálózatot fog lezajlani. Newyork földalatti vasutját minden képzeletet felülmúló módon akarják tovább fejleszteni. Nem párosával, hanem

tucatjával fognak egymás alatt és egymás mellett futni a villamosvonalok, 100—120 kilométeres sebességgel.

Oriási liftek fogják százával szállítani az embereket az utcákról, le a földalatti számtalan emeletére.

A minden részében pontosan kidolgozott városrendezési tervet annyira megnyerte az illetékesek tetszését, hogy a terv javaslatait máris kötelezőnek mondták ki. Ugyhogy mostantól fogva bármilyen építkezés is történjen a Hudson-parti metropolisban, annak igazodnia kell ehhez a gigantikus tervhez. Hogy pedig ez a terv nem marad meg egyszerűen egy szép gondolatnak, azt elsősorban az biztosítja, hogy külön adálapot konstruáltak az új városrendezés költségeinek fedezésére.

Amerikában ebből fakad a jölét: pénz-ből, akaratból és előrelátásból, amely nem várja meg, hogy az embernek nyakára nőjenek a problémák, hanem évtizedekkel előbb gondoskodik a megoldásukról.

Somérünnepély Nagyváradon. Nagyvárad tudósítónk jelenté: A révi táborozásból hazatérő temesvári somérek jól sikerült ünnepséget rendeztek Nagyváradon, a Schwimmer cukrászda kertjében. Pontosan féltiz órákor sorakoztak fel a somérek és a királyhímnussal üdvözlésével kezdetét vette a műsor. Strausz Ernő románnyelvű beszéddel nyitotta meg az ünnepséget, majd magyarul folytatva beszédét ismertette az ünnepély céljait. A temesvári somér csapat azt az érdeklenséget látva, amely a somérmozgalom iránt Nagyváradon megnyilvánul, azzal a céllal jött ide, hogy a közönséget felvilágosítsa a somér mozgalom nemcsak történelmi, Sieru Chaim héberül tartott lelkesítő beszédét, Scher Eva általános tetszés mellett palesztinai táncokat mutatott be. Nagyszerűen szerepelt a szavaló körus, majd különböző szavalatok, és zeneszámok tettek változatossá a műsort. Grosz Sándor szellemes konferansza tetszett.

Az italmérésről engedélyekről szóló új törvény magyar fordítása kapható Dr. Mandel Ferdinánd Irodájában. Cluj, Str. Memorandului 9. Ára 40 lej. Viszonteladónak kedvezmény.

Keresetetik október 1-re 4-5 szobás magánlakás — központhoz közel — lehetőleg kerttel. Ajánlatokat: „1000” jellegre Rudolf Mossa Rt. Cluj, továbbít.

LEGJABB MODELLEK!

Figyelem!!

Baranyai György

alsótömösi cserépkályha gyáranak

lerakata a központi irodája

Brassó,

Vasut-utca 58. szám, a vámmal szemben.

Legszébb kivitel!

Gyári árak!

LEGSZÉBB SZINEK!

(Lupenyi tud.) A még mi három hátrame maguk három még mi szót, ho lupenyi

Hétfor Lupenyi dördülte első bes lasztottu tulajdon lyen m játszottá kirobbar tok hiva lyek ner hogy egy tetlen no lupenyi tett, mi hogy a revezetie felelőtlen sztrájkot belépését nyira d vezetői r szervezet lenül egy közmunk Sándor b sa volt r is, aki a zérét, M fogadta. séről a k hunyadm fektus töl karestbe.

Milyen f hogy a f pitása s ahogy az munkása nyekért r bizottság főügyész, prefektus tek. A m tották a tett töm lamosüze lapitást r magatart- elektrofel is meg y főügyész k forradalm vizgáló l hogy arra eseménye fogják fe És itt áll dulat.

A buka társai kor először F Raducanu mélye elle — írták a litika köv politikáér Raducanu lelősek. azért, me lódva a l szükséges ván prefe

Még mindig nem tisztázta a vizsgálóbizottság a lupényi felelősség kérdését

Nem mondott le Rozván prefektus állásáról

(Lupeni-Lupény, aug. 13. Az Uj Kelet tud.) A véres lupényi események körül még mindig tart a tojástánc a huszonhárom halottat már eltemették és a hátramaradt özvegyek is megkapták a maguk 5000 lejes fájdalomdíját, de a három kiküldött hivatalos vizsgálóbiztos még mindig nem mondotta ki a döntő szót, hogy tulajdonképpen kit is terhel a lupényi eseményekért a felelősség.

Ki a felelős?

Hétfőn mult egy hetet annak, hogy Lupenyban a granicésar manicheerek eldördültek. A magunk részéről már az első beszámolóknak alkalmával sem mulasztottunk el rávilágítani arra, hogy tulajdonképpen a kulisszák mögött milyen magasabb politikai szempontok játszottak közre a tragikus események kibombasztásánál. A kormánynyilatkozatok hivatalos állításaival szemben, melyek nem győzték eléggé hangsúlyozni, hogy egyedül a munkásság elképzelhetetlen nyomora volt az, amely a kínos lupényi incidens kibombasztásához vezetett, mi mindannyiszor kiemeltük azt, hogy a munkásságot ez alkalommal félrevezették és martalékkául dobták oda felelőtlen demagogoknak. Az egész sztrájkot és ezzel a hatóság vérszobáztatását hivatalos fórumok által annyira dédelgetett sárga szakszervezet vezetői robbantották ki. Ennek a szakszervezetnek megalakításában kétségtelesenül egyformán része volt Raducanu közmunkaügyi miniszternek, Vajda Sándor belügyminiszternek, de tudomásunk volt róla Maniu miniszterelnöknek is, aki a szakszervezetet hirbevitte és vezért. Munteanu Todort kihallgatáson fogadta. A sárga szakszervezet működéséről a kormány erre hivatott egyedüli hunyadmegyei exponense, Rozván prefektus több ízben jelentést is küldött Bukarestbe.

Mit állapított meg az első vizsgálóbizottság

Ilyen formában mi sem érthetőbb, hogy a felelősség kérdésének megállapítása sokkal keményebb dió, mint ahogy az első pillanatban látszott. A munkásságot felelőssé tenni az eseményekért nem lehetett. Az első vizsgálóbizottság megállapította azt is, hogy a főügyész, a vizsgálóbíró, a vármegyei prefektus a formalitásoknak eleget tettek. A munkásságot több ízben felszólították a távozásra, azonban a felzárkott tömeg mindvégig kitartott a vilamosüzem körül. Ugyanakkor megállapították az is, hogy a munkásság megatartása folytán a bánya milliárdos elektrofelszerelése volt veszélyeztetve. Az erőyes közbelépése már csak azért is meg volt az ok, mert, hogy Déva főújság kijelentésével éljünk, „A sztrájk forradalmi méreteket öltött. Az első vizsgálóbizottság munkásságából valahogy arra lehet következtetni, hogy az eseményekért egyedül Murteanu Todort fogják felelősségre vonni, mint egyént. És itt állott be az ügyben a döntő fordulat.

A lapok Raducanút és Rozvánt vádolják

A bukaresti lapok kiküldött munkatársai koncentrikus támadásba kezdtek először Rozván prefektus, majd pedig Raducanu közmunkaügyi miniszter személye ellen. A lupényi véres események — írták a lapok — egy bűnös helyi politika következményei voltak s ezért a politikáért Rozván prefektus, illetőleg Raducanu közmunkaügyi miniszter felelősek. Raducanu miniszter felelős azért, mert nem volt kellőleg informálódva a helyzetről és nem tette meg a szükséges preventív intézkedéseket, Rozván prefektus pedig felelős azért, mert

ő volt a vérözögés közvetlen okozója. Megállapították nyert ugyanis az, hogy Rozván prefektus adta ki a rendelkezést a fegyverhasználatra, holott az egész konfliktust békés úton is el lehetett volna intézni.

Közben ideérkezett Teodorescu generális elnöklété mellett a második vizsgálóbizottság is, amely gész héten folytatta kihallgatásait, kutatási eredményéről azonban eddig még semmi konkrét tény nem szivárgott ki. Bizonyos az, hogy a vizsgálóbizottság nem cáfolta meg a bukaresti lapokat, ellenben egyetlen pozitív ténykedéséért a lupényi szociálista szakszervezet titkárait, Moldoveanút letartóztatta. Azok előtt, akik a tényleges helyzetet ismerték, ez a letartóztatás meglepetés számba ment. Hiszen az már első pillanatban kézenfekvő volt, hogy Moldoveanu és rajta keresztül a szociálista szakszervezet ebben az egész ügyben ártatlanok.

Beterjesztették a lupényi vizsgálóbizottságáról szóló jelentést

Ki tehát a bűnös? A vizsgálóbizottság a közvélemény részére eddig csak rébuszokat állított fel. Dr. Pop Ioan közigazgatási vezérfelügyelő a lupényi

vizsgálat eredményét már beterjesztette. Csodálatosképpen azonban a nyomozásnak eredményéről a közvélemény megnyugtatóra eddig semmi kijelentést nem tett.

A Rador távirati iroda csak a következő, meglehetősen tapogatózó tudósítást adja: Kiszivárgott hírek szerint a jelentés megállapítja Rozván prefektus bűnösségét és valószínűnek tartják, hogy a prefektus néhány napon belül beadja lemondását.

Raducanu miniszter tehát a kormány reorganizációjával egyidejűleg kilépne, Rozván prefektus pedig beadja lemondását. Ezzel kétségtelesen az ügy el volna intézve. Lehetetlenség azonban ugyanakkor megfelelőköznünk Vajda belügyminiszter sajtóban is napvilágot látott ismeretes nyilatkozatáról, amelyben kijelentette, hogy addig, amíg ő belügyminiszter, Rozván megmarad Déva prefektusának.

Dr. Rozvánt Vajda Sándorhoz ugyanis többévtizedes fegyverbarátság kötelei fűzi. Még a magyar rozsint alatt Vajda Sándor dr. Rozvánnal együtt vállalt jelöltséget Erdély román lakta vármegyében és azóta ez a fegyverbarátság

egy percig sem szűnt meg. Rozván prefektus a nemzeti parasztpárt hunyadmegyei tagozatának mindvégig egyik legfőbb vezetője volt, az ellenzék évek alatt is hűségesen kitartott a nemzeti parasztpárt zászlaja mellett. A prefektushoz közelálló körökből nyert értesüléseink szerint Rozván dr. annak idején Vajda Sándor határozott kérésére vállalta a hunyadmegyei prefektus-ságot, annak ellenére, hogy a kormányrajutás idején választott volna sokkal magasabb tisztséget is politikai multjának jutalmaként. Ugy Maniu miniszterelnök, mint Vajda Rozvánnal látták azt a tapintatos kezű embert, aki az állandóan forrongó Zsilvölgyében rendet tud tartani. Rozván prefektus elejtése így tehát a lezajlott események ellenére is meglepetés számba meenne.

Rozván prefektus különben is a sajtónak tett nyilatkozatában egy percig sem szűnt meg hangsúlyozni, hogy ő mindent megtejt a békés megoldás érdekében és az eseményeknél jelen volt hivatalos szemtanú is egytől-egyig azt állítják, hogy Rozván prefektus valószínűleg egy órára keresztül a munkásságnak és kérte őket, hogy távozzanak. Azóta természetesen Rozván prefektus szerepéről több verzió került forgalomba és nem lehetetlen, hogy a második vizsgálóbizottság ezek egyikének adott hitelt, már csak azért is, hogy a vizsgálattal szemben kialakult bizalmatlan atmoszférát eloszlassa.

Az angol kormány tekintet nélkül a hágai konferencia eredményére, kiüríti a Rajnavidéket

Snowden Macdonald utasítására békülékenyebb hurokat penget

Hága, aug. 13. A rajnai megszállásban különösen érdekelt négy hatalom, az angol, belga, francia és a német államok fődelegátusai holnap külön értekezletre ülnek össze és megvitatják a jogászai és technikai albizottságok eddig elkészített javaslatát és szakvéleményeit.

A két albizottság holnap egész napot ülést tart, amelyen tovább dolgoznak a rájuk váró feladatok megoldására. A két főbizottság, egy a politikai, mint a pénzügyi holnap plenáris ülést nem tart. Legközelebbi üléseik szerdán lesznek. A pénzügyi bizottságban nagy érdeklődés előzi meg Loucheur szerdai felszólalását.

London, aug. 13. A Daily Telegraph közlése szerint Henderson Hágában közlebről hivatalosan bejelenti, hogy az angol kormány tekintet nélkül a hágai konferencián elért és elérhető eredményekre, rajnai megszálló csapatait legkésőbb ez végén feltétlenül visszavonja.

Páris, aug. 13. A jobboldali lapok elégedetlenségük Brianddal a németekkel szem-

ben Hágában tanusított engedékenysége miatt. Helytelenítik, hogy a miniszterelnök Franciaország képviselőjében beleegyezését adta ahhoz, hogy a politikai bizottság jogászbizottságot küldjön ki s ez az albizottság vizsgálja a versaillesi és locarnói szerződéseket, valamint a tavalyi genfi jegyzőkönyvet abból a szempontból, hogy ezeknek szelleme a rajnai kiürítés és a veje kapcsolatos biztosítékokkal összhangba hozassék. A jobboldali sajtó orgánumai szerint a hágai konferenciának nincs más feladata, minthogy a genfi határozatokat az egyeztető és ellenőrző bizottság ügyében alkalmazza.

Páris, aug. 13. A Le Matin mai számában Jules Sauerwein azt írja, hogy MacDonald a nyilvánosságra hozott táviratán kívül titkos utasításokat is adott Snowdennek. A publicista informátorai bizonyosra veszik, hogy ez utasítások értelmében Snowden békülékeny hangot fog használni a konferencia további ülésein.

Páris, aug. 13. A Le Figaro cikke arra

mutat rá, hogy a fődelegátusok között a nemzetközi jóvátételi pénztintézet szűke-lye tekintetében már nincsenek ellentétek s ugylátszik, az összes érdekeltek már megállapodtak abban, hogy a bank székhelye Londonban legyen. A lap szerint ha Snowden a százelékszámok tekintetében követeléseit Angliát kielégítő ná-tározatot szerezhet, a konferencia felől a veszély elhárult.

Legujabb sporthirek

Wacker — KAC-KMSC-komb. 1:0 (1:0). Bíró Fövényi. A kolozsvári csapat összeállítása ezúttal sokkal jobban sikerült. A kombinált együttes különösen a második félidőben friss és lendületes játékosokat mutatott, de a kolozsvári együttes jól állotta meg a helyét és Szatmári kapus bravuros védésével, valamint a Kinizsi-Pajzs bekkpár kitünő teljesítményével a legjobb elérhető eredményt vivta ki a bécsi profikkal szemben. A győztes gólt Wintner lötte. Fövényi jól és pártatlanul végezte dolgát.

Nagyváradon teljes ellátásra elfogad iskoláslányt, fiút, vagy hivatalnoknőt

fűrdőszoba- és zongorahasználattal, balkonos utcai szobába izr. uricsalád.
Cim: Özv. Berger Antalné Oradea, Str. Cantemir 42., I.

Málnási Mária-forrás

Természetes alkalikus sósógyógyvíz. A legjobb nyálkaoldó gyógyszer. Gyomorégést azonnal megszüntet. — Mindenütt kapható!

Kutkezelőség: Brassó. Főlerakat: Bognár & Szántó Rt. Cluj-Kolozsvár. — Telefonszám: 72.

Blatt harisnya és kötött áruházában az elárusítás tovább tart.

Blatt, Főtér 13.

augusztus 14.
nge!
lajatok
alom viszont
fog lezajlani,
asutját minden
don akarják to-
árosával, hanem
más alatt és
a villamosvo-
méteres sebes-
zával szállítani
l, le a földalatti
ontosan kidelgo-
zet annyira meg-
szését, hogy a
őtelezőnek mont-
antól fogva bár-
enjen a Hudson-
nak igazodnia
tervhez. Hogy
rad meg egyszer-
nak, azt elősor-
külön adóalapot
osrendezés költ-
ai a jótét: pénz-
ásból-amely nem
bernek nyakára
nem évtizedek
a megoldásuk-
vvarádon. Nagy-
A révi táboro-
ri sómerek jól
dezik Nagyvá-
krásza kerthe-
iz órákor sora-
a királyhimnusz
vette a műsor-
lvj beszéddel nyi-
t, majd magyar
smertette az ün-
vári sómér es-
re látva, amely
Nagyváradon
éállal jött ide,
agosítsa a sómér
véseirő. Stern
elkesítő beszé-
tetszés mellett
tatott be. Nagy-
ló kórus, majd
zeneszámok tet-
t. Grosz Sándor
tstett.
lyekről szóló új
sa kapható dr.
ban. Cluj, Str.
lej. Viszontel-

velem!!
ranyai
yörgy
mósi cserép-
a gyárának
ata a köz-
i irodája
assó,
3. szám,
emben.
ivíteli
akl

LEGSZEBB SZINEK!

Rádió m űsor

Idő: közép-európai

Szerda, augusztus 14. Budapest. 9.15: Gramofónhangverseny. 1. Bizet: Carmen, egyveleg. 2. Brown-Spencer: Spanyol szerelmi dal. 3. Mozart: Altatódal. 4. Ralph Ervin: Négy szót szeretnék mondani Tenékel. 5. Kreisler: Lieben freud. 6. Schubert-Berté: Három a kislány, egyveleg. 7. Stultz: A madár és a patak. 8. Juan Raggi: Oro muerto, tangódal. 9. Nacio-Herb-Brown: A rongybaba. 10. Costar és Spier: Sohse tudtam, hogy mit is tehet a holdsugár. 11. Irving Berlin: Azért, mert szeretlek. 12. Jolson-Dreyer-Rose: Sunny boy. 13. Leffie-Nicholls: Tüzelgyecske. 14. Bake-Silver: Száz év múlva. 15. J. Paques: Flapperette. 16. De Sylva-Brown-Henderson: Együtt. 17. Bee-Packay: Az avignoni híd. 18. Baer-Gilbert: Olaf. 19. Williams-Nicholas: Janette, valcer. 20. Jönnek a katonák. 21. Wiedoft: Valse Vanité. 22. Szlatinay: Fónó: Elfelejt, tangódal. 23. Brodsky-Harmath: Hol lesz a kislány holnap hatkor, fox-trott. 24. Marti Allegre: Alma dolorida, tangó. 12.25. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30. Hírek, elemiszerárak. 15. Dr. Belezny László, a MUSZ ügyv. alelnökének előadása: „A hatos vizipólótorna jelentősége”. 15.30. A hatos nemzetközi vizipólótorna helyszíni közvetítése a Császárfürdő uszodájából. a) Drigny, a Nemzetközi Úszószövetség elnökének üdvözlő beszéde; b) dr. Honnony Tivadar orsz. képviselő, a MUSZ elnöke felkéri a kormányzót a hatos nemzetközi vizipólótorna megnyitására; c) a kormányzó megnyitja a versenyt. 16. A rádió szalonkvartettjének hangversenye. 16.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.15. A hatos nemzetközi vizipólótorna keretében a svéd-magyar vizipólómérkőzés helyszíni közvetítése a Császárfürdő uszodájából. Utána kb. 18. A m. kir. 1. honvédelmi vezényelők zenekarának hangversenye az Angolparkból. Vezényel Friesay Richárd zenéügyi igazgató. 1. Dostal: Cserebogár, magyar induló. 2. Dr. Schemmel Emilné: Valomás, keringő. 3. Herold Zampa, megnyitó. 4. Halévy: Zsidóné, ábránd. 5. Lehár: Részletek a Pacsirta c. operettből. 6. Schubert: Moment Musical. 19.25. Gyorsirás tanfolyam. 19.50. Rádió amatőr posta. 20.20: A hatos vizipólótorna eredményeinek közvetítése. 20.30: Szimfoniadala a Studióból. „Falusi verebek”. Köznapi történet három felvonásban. Irta Gárdonyi Géza. 22.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és ügétversenyeredmények. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye Belgrád. 20.30. Ének, eselő- és zongorahangverseny. 22.10: Rádiózenekari hangverseny. Berlin. 20.30: „Lysistrata” című operettparódia közvetítése, utána tánczene. Bern. 20.50: Szimfonikus hangverseny. Breslau. 19. Szőke Szakáll: „Vónóngyes”-ének előadása. Brünn. 19. Toronyóra ütés, újsághírek, majd a cseh filharmonikusok hangversenyének közvetítése Prahából. Frankfurt. 20.15. Kamarazene. 21.45. Modern dal- és zongoraest közvetítése. Hamburg. 20. Előadás a Studióból. L'Arronge „Dr. Kalus”, c. vígjátéka. 22.15. Kabaré. Kattowicz. 20.30. Eddi hangverseny. Kassa. 19. A cseh filharmonikusok hangversenyének közvetítése Prahából. Köln. 20.45. Vidám est, utána hírek, majd tánczene. Krakó. 20.30. Hangverseny. 22.45. Éttermi zene. Leipzig. 20. Szórák-koztató zene. Milano. 20.30. Könyvíró zene. 22.30. Esti hangverseny. Nápoly. 21.02. Catalani: „Die joniche” c. operájának közv. Stockhol Motala. 19.30. Mozart „Don Juan” c. operájának közv. Varsó: 20.30. Esti hangverseny. Csütörtök, aug. 15. Budapest: 9: Uj-

sághírek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia-templomból. 12: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik: Christo Zlatoff bolgár operabéna. 15.30: Vörös Károlyné meséi. 16: Rádió Szabad Egyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.20: Győri Lakatos Toni és Misi cigányzenekarának versenye. 18.25: Vitéz Miklós novellái. 18.55: Hangverseny különleges hangszeren. 19.35: A hatos nemzetközi vizipólótorna eredménye. Majd sport- és lóversenyeredmények. 20: Hangjáték-előadás a Studióból. 21. Másfélórás könyvü. zene. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, majd Bauer szalonzenekarának hangv. — Bécs: 22.5: A bécsi Symphonieorchester hangv. 22: Esti hangv. Operett-részletek, tangok. — Belgrád: 22.20: Rádió-kvartett, opera-

részletek. — Berlin: 20: Közv. a Studióból. — Bern: 20.30 Magyar-olas est, hegedűszó: Kirschner Emanuel. Pozsony. 20. Zenekari hangverseny. 22.20. Katonazene. Breslau. 21.15. Rádió-zene. Brünn. 19. Fuvózenekari hangverseny. 22.20. Katonazene. Frankfurt. 20.15. Knut Hamsun: „Spiel des Lebens” c. színművének közv., utána katonazene. Hamburg. 20 Wagner hangverseny. Kattowicz. 21.30. Eddi hangverseny. 22.45. Tánczene. Königsberg. 20. Josif Joachim-emléktűnépély. Krakó. 20.30. Esti hangverseny. Lipsee. 21. Hangjáték: Der Erfinder. — Milano: 20.30: Operaközv. — Nápoly: 20: Operettelőadás. — Prága: 20: Esti hangv. 21.35: Ének és zongorahangv. 22.20: Katonazene. — Róma: 21: Operettelőadás. — Torino: 20.30: Közv. Milanóból. — Toulouse: 21: Operarészletek. — Varsó: 20.30: Filharmonikus hangv.

Szajról-szajra adták, hogy a 2400 certifikátból (beutazási engedély Palesztinába), amit az Exekutive kapott az angol kormánytól, Amerika is kap egy bizonyos számot. Vannak is chaluco szép számban, akik dacára annak, hogy az „arany országban” élnek, szegények maradtak és certifikát nélkül nem juthatnak be Palesztinába. Sokan vannak bejegyezve a központunkban és es évek óta várják, amíg rájuk kerül a sor, köztük vannak bennszülöttek, akik tipikus amerikaiak. Nagyon értékes emberanyag jön velük Palesztinába.
Dr. Müller Simon

Rabbi Azrikam Szafrá: „Hanoten Imré Safer”

Társak. Megjelent Déván az „Ocar Hachim”, kiadásában

Aki e pseudonim mögé rejtőzik az nem más, mint egy héber irodalom egyik kiváló alakja, akinek a nevével egy a tudományos, mint a szépirodalomban gyakran találkozhatunk.

Számos tudományos műve után a feltérítő ezennel a különböző folyóiratokban megjelent kisebb szépirodalmi munkáit gyűjtötte össze és adta ki könyv alakban, fenti cím alatt.

Szerző, ki Oroszországból került Amerikába, saját élményeit írja le e könyvében, oly plasztikai tökéletességgel, ami csak kevés hasonló irásban tapasztalható. Alakjai mindannyian a Mendele, Schalom Alejchem és Perez által megélt, venített zsidó figurák, csak hogy a szerepek itten más. Mert amíg előbbieknél a mulasztadbeli tömegnyomort vettek el beszélésük alapján, kidomborítva egyben a zsidó erkölcsi és etikai felsőbbiséget, amely e nyomor közepette is megülvánvau; addig szerzőnk a jelenkor dekadenciáját eseteti monstri vonásokkal.

A megzadagodott és nagyuri pózt utánozó Reb Szender Chune és ennek pöffeszkedő felesége és lányai, vagy a Stra, Feivischl és Feivke változásokon átment Szergat Kornicz neví templomszelga fiából lett állatorvos, sajnos elég gyakori jelenségek a mai korban, ugy szintén a „fejlődés” minden fázisán átment Abram Isakovits és dr. Pantiliman Livrentievite is.

Ilyen hasonló típusokat ragadott ki a szerző a zsidó életből, hogy általuk a jelenlegi zsidóság erkölcsi súlyesét maró gúnnyal és élethű eredetiséggel leírja.

A könyvnek legnagyobb érdekessége azonban az a a sajtáságos héber nyelvezet, amelyen az írva van.

Szerző azon kevesek közé tartozik, akik úgy az ó, mint az új héber irodalom minden nyelvészeti kincseivel rendelkeznek. És ezeknek összekombinálásával írta meg ritka érdekességű művét. Az egész könyv, elejétől végig, a szentírás, talmud, midras és modern irodalom tömör és szébbnél-szebb szólamaival van tele, de oly természetességgel, hogy Efraim Fischl a kocsis talmud citátumokban beszél a gebejével.

Ez talán hátrányára lesz a könyv terjedésének, minthogy csak a régi héber irodalomban kellő jártassággal bírók fogják megérteni, de viszont annál több élvezetet fog nyújtani azoknak, akik e művésziesen szép nyelvzetben gyönyörködni fognak.

Elismerés illeti az „Ocar Hachim” kiadóvállalatot, amely a könyv szép kiállítású kiadásával, a héber szépirodalom iránt sajnos oly kevés érzékkel bíró országunkban, az első ilyen kísérletet díszretreméltó igyekezettel megtette.
Edelestein M. Dávid Temesvár

A pápa és Mussolini zsidó szobrása

Jonkers, augusztus.

Az idei cionista nagygyűlésen ott volt a híres szobrász és festő, Enrico Galitzenstein. Kiállítás rendezett szobraiból és képeiből és el is adott belőlük. A gyűlésterem előcsarnokában sétálgatott delegátusokkal, ismerősökkel és tisztelőkkel, sétaközben gyorsrajzot készített érdekes arcokról vagy fejekről. Ő volt a konvenció látványossága és szenzációja. Néhány nappal a nagygyűlés előtt nagy ünnepségekben részesítették Brooklynban, ahol a városi szépművészeti múzeumba helyezték el a tőle megvásárolt, a jelenlegi polgármester, Walker mellszobrát. Suttogva mondták a kiküldöttek egymásnak hogy ez az ember Herzl intim barátja volt és hogy az a közép-termetű lengyel zsidó és cionista készítette a mostani pápa szobrát, ugyszintén Mussolinéét. Mindenki látni akarta a nagy csodát. Minden évi nagygyűlésünknek megvan a maga szenzációja. Egyszer jelen van Bialik, máskor Csernichoszky, vagy Snéur; Einstein, Schatz vagy Pan; Jelin, Diezengoff vagy Bloch; Weizmann, Semarja Levin nagy Ussiskin. Sokolowot nem is említem, ugy érezzük, hogy ő már polgárjogot szerzett itten, mi közöttünk.

Nachum Sokolow a nagygyűlés hivatalos vendége és díszje volt. Hat ülésre terjedt a nagygyűlés. Sokolow egyet sem mulasztott el, őt hatalmas beszédet tartott. Fent ült a pódiumon és a legnagyobb figyelemmel kísérte a tárgyalásokat. Az utolsó ülésen egy tisztelője felosont észrevétlenül a pódiumra és odanyújtotta Sokolownak, annak most megjelent kitűnő könyvét Spinózáról, hogy autogram mozza, amit ő azonnal megtett. A jelenlevők ezt észrevették és egyszerre csak népvándorlás indult meg a pódiumra. Könyveket cipeltek Sokolowhoz, aki fáradtan bár, de szívesen és türelemmel írt alá minden könyvet, természetesen héberül. Három óráig tartott ez az így, amíg az ülés vége felé az elnökség felkérte Sokolowot, hogy zárót intézzen a gyűlekezethez.

A nagygyűlést egy nagy szálloda tánctermében tartották meg. A tágas foyerban egész bazár volt berendezve. Héber, jiddis és angol zsidó könyvtermékek legutolsó példányai, palesztinai áruk, csokoládé, gyöngyárúk, ékszerek, nyakkenedők és cigaretták egész halmazza fogadta és magához csalogatta a látogatókat, akik szívesen költöztek Palesztina nevében és jegyében. A reklámon kívül ez a rendszeres bazár, amely egy nagyvűlésről raélt minden cionistához.

A nagygyűlésen jelent meg a New Palestine, hetilapunk kiadásában egy nagyszerű könyv: „Theodor Herzl emlékönyv, elhalálozásának 25. évi emlékére”. A könyv gyönyörűen van kiállítva, sok képpel és válogatott cikkekkkel. Három része van az emlékműnek: Herzl élete és

befolyása, szemelvények Herzl irataiból, huszonöt év után. Hetvenkét neves író vett részt a könyv megírásában, közöttük: Ferdinánd bolgár király, Clemenceau, Stefan és Arnold Zweig, Herbert és Norman Bentwich, Edmund Fleg, Hermann Bahr, Paul Painlevé, Max Brod, Leon Kellner, Arthur Ruppin, Israel Cohen, Felix Salten, André Spira, Walde Franck, Ludwig Lewison, Simon Dubnow és sok más híres író. A könyvet Meyer M. Weisgal szerkesztette és Louis Lipskinek ajánlotta. A könyv terjedelme 300 dupla oldal. Rendkívül érdekes cionista könyv. A kiadáshoz szükséges pénzeket egy asszony, Mrs. Archibald Silverman, az amerikai szervezet egyik alelnöke teremtette elő.

A helyi foglalkozottság a nagygyűlés második reggelére, amikor nem volt ülés, egy autókörutazást tervezett a kiküldöttek szórakoztatására. Detroit ugyanis nagy és gyorsan fejlődő gyárváros a kanadai határon és van sok látványosság. Vagy hat nagy automobilgyáros autót bocsátott a bizottság rendelkezésére. Ford is küldött nyolc nagy Lincoln-gépet. Naevon kevés delegátus akadt aki be akart ülni a Ford-féle gépekbe. Inkább lemondtak a körutazás gyönyöréről, mintsem Ford-autóba üljenek. Nehezen felejtkezünk meg, meg nem érdemelt fájdalomkról.

A kulisszák mögött a nagygyűlés körül hallottam jól informált helyről, hogy az amerikai nemcionisták dr. Leo Jungot (Ungarisch-Brod-i eredetű) fogja ki nevezni mint egyik kiküldöttjét az Agencybe. Dr. Jung rabbi, fő agudista generális és nagy bajnoka az Agudah eszméinek. E kinevezés nagyon érdekes, mert jellemzi az itteni felfogást vallásos körökben. Be az Agencybe és ottan harcolni a vallásos irányzatért. Van Amerikában négy fiatal társaság (mind Newyorkban) körülbelül 200 taggal, akik Agudistáknak vallják magukat. Néhány delegátust választott Bécsbe az Agudah nagygyűlésére, tazzal a megjelöléssel, hogy forszírozzák az Agudahnak az Agencybe való belépését. Biztosak, hogy ha az Agudah tagja lesz az Agencynek, akkor az Agency itteni vezetőemberei segíteni fogják az Agudah amerikai szervezkedését.

Szabó Jenő
divatkülönlegességek
nagyáruházában CLUJ

Saison utáni árak:

1 drb. flanel takaró	—	Lei 150.—
1 m. crepp pasztel színekben	—	29.—
1 m. szerb vászon	—	29.—

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

Szerda, 1929 augusztus 14.

H

(Buc Kelet nyomán hétfőn főváros térium találgapok a many

a

Páris akcióba ra akat kisebb gyedbe

Berlin rint a mok má a Graf richshaf művek e ba és u a léghaj árbócot. a starin főnyi leg feladatát. A had nyugati

É Megn

„H Str. F A kir

100 m közpo hideg-fon áll Nagy a tari

Vér

é

legyengült sa

dr. F

Ferre

mert ez m betegségek dést, kité sódik és szer. Rend nem okoz kurára 6 ü tán utánve szertár. Hat üveg re

Hivatalosan cáfolják az újabb fascista puccskísérlet hírét

Nem szállta meg karhatalom a bukaresti minisztériumokat és középületeket

(Bucuresti-Bukarest, aug. 13. Az Uj Kelet tudósítójától). A liberális lapok nyomán tegnap híre terjedt annak, hogy hétfőn délen karhatalom szállta meg a fővárosban a középületeket és a minisztériumot. A híradás a legfantasztikusabb találgatásokra adott alkalmat. Így egyes lapok azt a hírt közölték, hogy a kormány újabb fascista összeesküvés nyo-

mára jutott. Más verziók szerint viszont a baloldali munkásság demonstrációra készül, hogy a lupényi véres eseményekkel szemben is tiltakozásának kifejezését adjon s a kormány ezért tartotta szükségesnek azt, hogy az augusztus elsejéhez hasonló óvintézkedéseket fogantasson.

A kormány most a Rador távirati iroda után a legkategorikusabban megcáfolja ezeket a híreket. Az országban teljes a rend és a nyugatom. — mondja a kormány kommunikéje. Semmiféle középület nincs és nem volt megszállva, annál is inkább, mert erre semmi szükség nincsen.

Revolverharc volt Párisban a kommunisták és rendőrök között

Páris, aug. 13. Akommunisták újra akcióra léptek. Ma több üzemből sztrájkra akarták rávenni a munkásokat és két kisebb csoportjuk az északnyugati negyedbe fegyveresen is beszélt a za-

vargás megállítására kiküldött karhatalmi osztagokkal. A lövöldözés mindkét oldalon megindult s egyes lövések leadásával mintegy tíz percen át tartott. Három rendőr és nyolc zavargó megsérült, a

rendőrök csak négy kommunistát tudtak elfogni, a többi elmenekült. Egy eljött golyó lábán talált egy kis gyermeket. Sérülése nem komoly.

Tokióban már várják a Zeppelint

Csütörtökön indul világmegkerülő útjára a Zeppelin

Berlin, aug. 13. Tokiói jelentés szerint a hadügyi és légügyi minisztériumok már minden előkészületet megtettek a Graf Zeppelin fogadtatására. Friedrichshafenből napokkal ezelőtt a léghajóművek egyik mérnöke megérkezett Tokióba és utmutatásai alapján elkészítették a léghajó leszállásához szükséges kikötő árbcot. A leszállásnál segítségére és a startmanőverekhez szükséges negyszálfőnyi legénységet már betanították, hogy feladatát jól elvégezhesse.

A hadügyminisztérium utasította a nyugati parti szikratávíró állomásokat,

hogy adandó avizójára rendszeresen időjárásjelentéseket kell leadniok, hogy az utban levő léghajó rádióállomása azokat felfoghassa. Hasonló utasítást kapott a shantung-i felszigeten felállított japán szikratávíró leaóállomása is.

Friedrichshafeni jelentés szerint a világmegkerülő út utasával szerdán délután fogják közölni az indulás precíz időpontját, de majdnem biztos, hogy a start csütörtök hajnalban bekövetkezik. Ezt csak váratlanul fellépő heves szélrohamok odázhatnák el, amikre a meteorológiai helyzet jelenlegi állása mellett szerencsére nincsen kilátás.

A Graf Zeppelin a világmegkerülő útra hetvenezer köbméter tartálygázt és harmincezer köbméter üzemgázt visz magával, valamint tizenkét tonna benzint. Akciósugara ilyen körülmények között tizenháromezer kilométer.

A léghajón elszállítják Huhnefeld báró óceánrepülőnek Japán részére szánt szobrárt és egy hatalmas babérokoszorút, amelyet a szibériai utvonalon egyik olyan helység felett fognak a léghajóról lebozsítani, ahol sok német hadifogoly örök álmát aluszza.

— Reménytelen szerelem. Bustiniből jelentik: Ion Lupescu munkás már évek óta udvarol Stania Helén munkásleánynak. Tegnap összevessztek, mert a lány szakítani akart a fiuval. Lupescu ezért nyílt uccán revolverrel súlyosan megsebesítette a lányt, majd önmagára lőtt. Mindkettőjüket haldokolva vitték a kórházba.

— Heves földrengés pusztított Észak-Amerikában. Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok északkeleti partvidékén és a kanadai határ mentén többször egymásután megismétlődő heves földrengések voltak érezhetők. A földrengés kiterjedt egész Massachusetts, New-Hampshire, Connecticut államokra és rendkívüli hevességgel érezhető volt még Rhodeisland és Newyork államok nagy részében is. A földrengés következtében az első jelentések szerint mintegy ötven ház összeomlott s ezer épület falain tatóngó rések támadtak. Az áldozatok számáról különböző verziók kerültek forgalomba. Hivatalos helyről harminc életveszélyes sebesülés hírért megerősítették.

— Poincaré egy hónap múlva nagyobb műtétet hajtanak végre. Párisból jelentik: Poincaré állapotában a javulás tartós. Néhány napra elhagyhatja a szanatóriumot és vidéki birtokára utazhatik. Az orvosok azt határozták, hogy a második nagyobb műtét egyelőre elhalasztják s csak körülbelül egy hónap múlva hajtják végre.

— Öngyilkos lett a hamisan bukó kereskedő. Bukarestből jelentik: Pár hónappal ezelőtt letartóztatták Dobrescu kereskedőt hamis bukásért és áruknak hamis uton való eltulajdonításáért. Tegnap Dobrescut felakasztva találták a vacaresti-i börtön cellájában. Öngyilkosságot követett el.

— A Fekete-tenger partján olyan vihar dult, hogy a fürdőkabinokat is besodorta a vízbe. Konstancából jelentik: Tegnap rettenetes vihar dühöngött a Fekete-tenger partvidékén. Konstancában több fürdőkabint a tengerbe sodort a vihar. Számos halászbárka felborult s az utasok közül többen vízbe fulladtak. A vihar váratlanul jött és fürdés közben lepte meg a vendégeket. A konstancai fürdővendégek közül ötöt besodortak a hullámok a tengerbe és ott pusztultak el, még mielőtt motoros csónakok segítségükre mehettek volna. Galac közelében szintén nagy vihar volt. Egy személyszállító kisebb hajót felborított a szél és utasai közül ketten vízbe fulladtak.

Értesítés!

Megnyílt Bucurestiben, a főváros központjában a

„Hotel Venetia“

Str. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei.

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel

„Venetia-szálloda“ vezetősége MOISESCU tulajdonos.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan,

legyengült és állandó fejtájsában szenvedők, saját érdekükben használják a

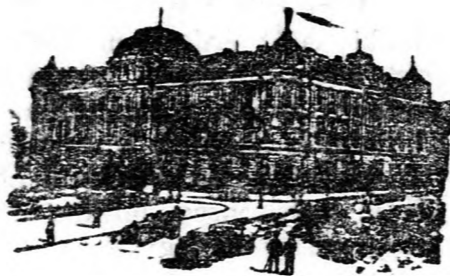
dr. FÖLDES-féle

Ferrol Vastáplikör-t

mert ez megzabadija az embert a felsorolt belegyengeségtől, elősegíti a vörösvérsejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő, a test megerősödik és sutyban gyarapodik. A legjobb hízó szer. Rendkívül kellemes ízű és a bevétele nem okoz nehézséget. Egy üveg ára 95 lej. Egy kurára 6 üveg szükséges. Megrendelhető postán utánvétellel dr. FÖLDES gyógyszerárából Arad, Strada Eminescu 21. Hat üveg rendelésénél postai díj nem lesz számítva

Figyelem! A Zárda-utcai zsidó templommal szemben Schächter Ábrahám, féls zsidó könyvkereskedésben mindenféle **Imakönyvek, Machszor, stb.** magyar és német fordításal, valamint **új kiadású és antik könyvek.** **Talleszek gyári áron.** Mize Tfilin és más imaszerek engross és detail legelősebb-ban beszerezhetők. **Schächter Ábrahám Oradea.**

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, oivasóterem és fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobaárak!

A timisoarai zsidó fiúliceum, leánygimnázium, felsőkereskedelmi iskola nyilvánosságú jogát az 53. sz. miniszteri autorizáció megerősítette. A beiratások augusztus hó 25-31-ig vannak. A fú tanuló részére modern berendezésű, kóser internátus, állandó tanári felügyelettel és elsőrendű ellátással. Prospektust küld az igazgatóság.

Nagyon fontos! Ritka alkalom! Próbálja ki szerencséjét a hatóságok ellenőrzése alatt álló „Loteria Sanator” sorsjátéknal

Cluj, Strada Regina Maria No. 34.

100 lei ellenében nyerhet 4 traktort, 4 új luxusautót, 1 új szekert 4 ökörrel, 1 új kocsi 2 lóval, 10 drb. fejőstehenet és készpénzben 6,500.000 leit. Összesen 43.057 nyeremény 8,725.000 (nyolcmillióhatszázhuszonezer) lei értékben. Stessenék, vegyenek jegyket, hogy a boldog nyerek közé sorolhassuk minél hamarabb.

Cserépkályhák

legszebb kivitelekben színekben, modellekben és nagyságban. **Elsőrendű gyári árak.** Kérjen árajánlatot!!

„Terracotta“ cserépkályha gyári lerakat Brassó, Vasut-u/3/a

Splendid szálloda

Bukarest, Calea Victoriei 57

a nyári szezonra, július 1-től kezdve, 20%-kal leszállítja a szobaárakat.

Fürdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivatallal, hogy az Uj Keletet főnnakadás nélkül küldhessük.

Az író arca

érdekel minden könyvolvasót. 24 írói képet **ingyen** küld **Lepage** a legnagyobb élő írók sorából.

Hirneves orvosok

által ajánlott csodás hatása bíró **gyógyszap,** különösen köszvény, reuma, idegsokk, isiasban szenvedők áldása. Házilag alkalmazható. Kapható:

BERNAT gyógyszerpafüldő MARGHITA, jud. Bihar.

Prospektus ingyen. Fürdőtulajdonosoknak nagy kedvezmény. **Kilója 10 lei, 25 kiló rendelés esetén díjtalan csomagolás.**

Keletben Cluj.

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Lipszani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomát csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

MEGHALT SZÉKELY VIKTOR.
Kolozsvár gazdasági életének szomorú eseménye egy ismert nagyiparosnak a halála. Székely Viktor, a Heinrich-szappangyár igazgatója, kedden hajnalban, ölete hatvanharmadik évében meghalt. Székely Viktor husz évvel ezelőtt költözött Kolozsvárra Budapestről, ahol különböző lapvállalatokat vezetett. Kolozsváron átvette Doby Géza halála után a Heinrich-szappangyár vezetését. Akkor ez a gyár a tönk szélén állott, de Székely Viktor ötletessége és agitációja európai mérethez és nivóju vállalatot teremtett ebből a gyárból. A háború után a hatások elzárása és egyéb körülmények miatt a gyárnak nehézségekkel kellett küzdenie. Miből azonban ezek az akadályok elmúltak, Székely Viktor erénytelen energiája megint felfelé lendítette a Heinrich-szappangyárt. Ha a Közgazdasági Bank bukása közbe nem jön, a szappangyár régi pozícióját vissza tudta volna szerezni. Székely Viktor a gyár sorsát összekötötte ezzel a bankkal és az utóbbi hónapok minden munkáját arra fordította, hogy a bankot szanalja és közvetve ezzel a gyárat is. A beteges ember fizikuma a nagy megpróbáltatásokkal nem tudott meg birkózni. A napokban érkezett meg egy külföldi fürdőhelyről, ágyának esett és állapota egyre rosszabbodott. Ma hajnalban meghalt. Halála híre nagy részvétet keltett városzerte.

Ingyen kapja mindenki a Calauza — Utmutató augusztusi számát. Tartalmazza az összes vasuti és autóbusz menetrendeket, állami, megyei és városi közhatalokat. Kolozsvár ismertetését, elsőrendű specialista orvosok címeit és a legjobb beszerzési forrásokat. Megtálalható az összes éttermekben, kávéházakban, vendéglőkben, borbély és manicure szalonokban, orvosok várószobáiban és a menetszolgálatokban. Kérem minden szálloda portásánál.

Eljegyzés. Dáskál Gizikét Vusenai (Apanagyfalu) eljegyezte Klein Vilmos Páncélesé.

A rendőrszoba ablakán ugrott ki egy kommunista és szörnyet halt. Belgrádból jelentik: Az utóbbi időkben jugoszláv városokban számos kommunistát tartóztattak le. Mint Zágrábról jelentik, nemrég egy elfogott kommunista megszökött örei mellől a nyílt utcán, amikor a fogházból kihallgatásra vezették. Ugyancsak szökést kísérelt meg Finczi Benjamin bosnyák kommunista, akit Mosztaban fogtak el. A szerajevói rendőrségnek való kihallgatása alkalmával felhasználta azt a pillanatot, amikor a kísérő csendőr telefonon jelentést tett felettes hatóságának. A véletlenül nyitva hagyott ablakon ugrott ki s bár az ablak alacsonyán feküdt, oly szerencsétlenül esett, hogy azonnal szörnyet halt.

Letépték a király arekéjét. Bukarestből jelentik: Még a múlt év májusában történt Bukarestben, hogy egy kommunista tüntetés alkalmával több kommunista a gyűlésteremben leszakította Mihály király arekéjét és lábával taposta. Felséggyalázás miatt kerültek szombaton a bíróság elé, azonban csak tegnap hoztak ítéletet. Wurmbrandt 1 évi, Horváth kilenc hónapi, Ciobotaru és Balogh Helén 6-6 hónapi fegyházbüntetést kaptak.

A Kolozsvári (Heinrich József) Ásvány- és Gyógyszappangyár Rt. igazgatósága, tisztviselői és munkásai szomorúan jelentik, hogy

Székely Viktor ur

ügyvezető-igazgató életének 64-ik évében rövid szenvedés után f. hó 13-án elhunyt. Szeretett igazgatónk hült tetemét 14-én délután 3 órakor fogjuk az új izr. temető halottas házából végső utjára elkísérni.

Felőrölte életét a küzdelem, mellyel egy generáció munkáját igyekezett a ráomló csapások ellen fentartani.

Márvány emléknél is jobban dicséri jó szívet az a könnyes bánat, mellyel munkatársai és munkásai örök nyughelyére kísérik.

**Emléke legyen áldott!
Nyugodjék békében!**

*A Heinrich Szappangyár
Igazgatósága
Tisztviselői és Munkásai*

Székely Viktorné született Kohn Friderika, egy a maga, mint az egész rokonság nevében, súlyos vesztésének kínzó fájdalommal jelenti, hogy forrón szeretett férje

Székely Viktor

a Heinrich-szappangyár igazgatója, a Magyar Párt intézőbizottságának tagja, több vállalat igazgatósági és felügyelőbizottsági tagja

életének 64-ik, boldog házasságának 19-ik esztendejében türelmesen viselt szenvedés után folyó hó 13-án hajnal 4 órakor csendesen elhunyt.

Szeretett halottunk földi maradványait folyó hó 14-én d. u. 3 fogjuk az új izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

Cluj-Kolozsvár 1929 aug. 13.

Deák Ödönné Székely Margit leánya.

Deák Ödön veje.

Székely Adolf és családja.

Valamint több közeli és távoli rokon Koszoruk mellőzését kérjük.

Nyiltér

Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat.

A cluj „Loteria Sanator” vezetősége ezennel köz tudomásra hozza, hogy az egyes lapokban az ellene megjelent támadások alaptalanok és vátoatlanok. A ragalmazó lapok ellen a megtörő bírói eljárást egyidejűleg folyamatba tettük.

„Loteria Sanator”.

Háziasszonyok!

Háló- és gyermekszobáikat otthonosan és gazdaságosan

TUNGSRAM opál-fakaréklámpa

világítja. Szabályozható nagyobb és kisebb fényerősségre. Nem kápráztat, kíméli a szemét. Kapható mindenütt!

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A kolozsvári Magyar Színház a jövő szezonban jelentős erővel frissül föl

Mindenki igyekezzen megújítani bérletét

(Cluj-Kolozsvár, aug. 13. Az Uj Kelet tudósítójától). Az új színházi szezon a napokban nyílik meg. Ez az évad nem sablonosan kezdődik: a Magyar Színház művészi munkája nagy átalakulások jegyében indul meg. Átszervezés után drámaiban és operettben, új szellem, frissesség, pezsdülő élet vonul be a művészek sátréi hajlékába.

Ha a színpadon nincs mozgás, ezt mindig rossz jelnek, a darab bukása jelének tekintik a színészek. És így kell lennie a színház körül mindennek. Változatosság a műsorban, új színek a tehetőségekben. Új publikum, amely biztosítja a színjátás háttérlandját: a kasszát.

A színház létének vagy nem létének kérdése, hogy miként alakul a kolozsvári Magyar Színház gazdasági helyzete a jövő szezonban. Ezt pedig hozzávetőleg megmutatja az a készség, amivel az új bérleteket kötik. A bérlethirdetések után most folynak a bérletekre való befizetések és meg lehet állapítani, hogy elég kedvező tempóban. Kolozsvárott sikerült az elmúlt évek intenzív bérletpropagandája révén ezt a rendszert meghonosítani. Mindenki úgy érzi, hogy ez kötelessége saját magával, művelődésével, izlése fejlesztésével szemben. Ha a bérletek sikerüljenek fognak, a kolozsvári Magyar Színház stabil játékba biztosítva van és nem lesz kénytelen két truppra osztva vándoruttra kelni.

Szerencsére az eddigi jelentések mellett tesznek bizonyosságot, hogy ez meg is fog történni.

Janovics Jenő dr. a színház igazgatója szerint a régi bérlet előjegyzései elég szépen folynak és új bérlet is olyan sámban jelentkeznek, hogy figyelmeztetnie kell azokat a régi bérletet, akik eddig nem újították meg bérleteiket hogy igyekezzenek minél előbb lefoglalni régi bérletüket, hogy megszokott helyükön ülhesenek a színházban.

Érdekes tünet, hogy különösen a kisemberek sorából sietnek biztosítani maguknak a jövő szezonra bérletet.

Az új szezonra való színészi szerződések egyébként folyamatban vannak. A színház meg fogja tartani a régi gárda közül a legjavá erőket és azok helyébe, akik eltávoznak, új és értékes művészek jönnek. Az operett épügy, mint a dráma, új összeállításban fog a publikum elé kerülni. A napokban közölni fogjuk a szerződött művészek névsorát.

Mindenki saját érdekében cselekszik ha bérlet utján igyekszik biztosítani a jövő szezonra helyét a színházban. Ezt annál is inkább ajánljuk, minthogy bérlet utján összehasonlíthatatlanul olcsóbban jön ki a közönség, mintha a napi pénztárnál vásárolja jegyeit.

A Magyar Színház műsora:

Szerdán este 9-kor: Hivatálnok urak. (Nagyon olcsó mozihelyarákkal. Sorozatsz. 441.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Augusztus 8 felvonásos izgatás dráma. Főszereplő: Lillian Gish. II. Cirkusz királyok. (7 felvonásos ragyogó amerikai vígjáték. Főszereplő: Carl Dana.) III. Pók képek. Kettős műsor! Helyárak: 30, 20 és 10 lel.)

Csütörtökön 4, félhét és 9 órakor rekord műsor: I. A rablólovag. (A filmművészet világcsodája. Irta Bíró Lajos, az Elődor ember. Hotel Imperial, Sárka Liliom szerzője. Főszereplők: Putty Laj, Schilkrant. II. Három csésze tea. (7 felvonásos amerikai vígjáték-újdonosság. A Metro-filmgyár remeke. Kettős műsor!)

MOZI

CORSO-filmstúdió műsora:

Szerda 5, 7 és 9 órakor: Premier! Az amszterdami zsbáros. Dráma. Főszereplők: Werner Krausz, Diomira Jacobini, Harry. E műsor keretében lesz vetítve Manu miniszterelnök édesanyjának temetése Badacsonyban és a Cultur Liga kongresszusáról felvett filmfelvételek.

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: Az amszterdami zsbáros. Dráma. Főszereplők: Werner Krausz, Diomira Jacobini, Harry Hardt. E műsor keretében lesz bemutatva Manu miniszterelnök édesanyjának temetése Badacsonyban.

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Az amszterdami zsbáros. Dráma. Főszereplők: Werner Krausz, Diomira Jacobini, Harry Hardt. E műsor keretében lesz bemutatva Manu miniszterelnök édesanyjának temetése Badacsonyban és a Cultur Liga kongresszusáról felvett filmfelvételek.

Szombat 5, 7 és 9 órakor: Premier! Amor hódja. Szerelmi történet 7 felvonásban. Főszereplők: George O'Brien és Lilius Moran.

GRAND

nyári mozgó műsora, város háza udvarán

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap este 9 órakor: Premier. Riff és Raff (Amerika Patt és Pattachou) mint léghajósok. (Wings paródiaja). Főszerepben még: Wallace Beery és Raymond. Falrengés kacagás. Ezenkívül még 2 drb. elsőrangú kísérő műsor. Előadás alatt is lehet dohányozni.

Esik az eső

nem lehet kirándulni.

Borus az ég

nem lehet napozni.

Lehült a víz

nem lehet fürdeni.

Itt az unalom napja!!

A legolcsóbb unalomüzőt

az „UJ KELET” nyújtja olvasóinak, mely azonkívül, hogy

szórakoztató

tanulságos is és igen kellemes szellemi felfrissülést nyújt.

Az „UJ KELET” olvasói a **Dante kölcsonkönyvtárban**, — ahol több mint 15.000 kötet könyv áll magyar, német, román, francia nyelven az olvasó rendelkezésére — **havi 50 lel helyett csak 30 lel kell fizessenek.** A könyvek naponta cserélhetők. Napi 1 lelért olvashatja tehát a könyvpiac legújabb szenzációit és a klasszikus irodalom legkiválóbb remekét.

Csere vidékre is!

A DANTE kölcsonkönyvtár (Cluj, Str. N. Iorga) **fürdőkre prospektust szívesen küld.**

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

Közgazdaság

Új rendelkezések az italmérésről

(Cluj-Kolozsvár, aug. 13.) A pénzügyigazgatóság közli, hogy a Monitorul Oficial 1929. július 21-iki 159. számában megjelent idevonatkozó törvény szerint az italmérési engedélyek után fizetendő illeték július elsejével az egész országban egységszerűvé vált. Ez az illeték, amelyet a pénzügyigazgatóság közgegyesítője és előre fizetendő. Azon italmérőknek, akik bizonyonyban árulnak és nincs engedélyük, 20 napon belül kérvényt kell benyújtaniuk a pénzügyigazgatósághoz, szabályszerű italmérési engedély kiállítására céljából. A kicsiben való árusításra jogosító engedélyek tulajdonosai a jövőben csak az új törvényben megállapított mennyiségeket árulhatják s kizárólag csupán a meghatározott módon. Azokat, akik másképpen árusítanak, mint ahogyan ezt engedélyük előírja, a törvény 13. pa-

ragrafusa értelmében az illeték nyolcszorosával, vagy engedélyük elvételével büntetik.

Az italmérőknek az illeték fizetésekor minden alkalommal fel kell mutatniuk engedélyüket. — Ezenkívül kötelesek italmérésük bejáratú táblát helyezni a pénzügyminisztérium által meghatározott felirással, viszont az illeték belsejében ki kell függeszteniük minden, az italmérésre vonatkozó igazgatási, vagy rendőrségi rendeletet.

Azokat, akik nem tesznek eleget ezen rendelkezéseknek, 500-tól 5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. Az említett büntetések biztosítására lefoglalhatók az illeték birtokában levő italok, vagy bármilyen más vagyona. Ugyanezen büntetéseknek teszik ki magukat azok is, akik az engedély megkapása előtt árusítanak szeszes italokat.

A nemzetközi gabonahőzéken tulspekuláció jelentkezik. Londonból jelentik: A tengerentúli gabonapiacok tőzsdéi helyzete ezidén — nem úgy mint minden más évben — egyenlőtlen. Az utóbbi napokban Amerikában és Kanada gabonatermő vidékeim erős esőzések voltak, de korántsem olyan nagyok, hogy feljavítsák a szárazság által okozott súlyos károkat. Az utóbbi négy hét kárát ezek az esőzések nem tudták reparálni. Ez okozza a gabonapiacnak a tőzsdéken való erős hullámzását. Mindentülspekuláció mutatkozik, amely az utóbbi hetekben olyan terjedelmű volt, mint soha azelőtt. Oriási hosszspekuláció indult meg azokban a hetekben, amikor kedvezőtlen jelentések jöttek a délamerikai és északamerikai gabonapiacokról. Minthogy most már hozzávetőleges jelentések számoltak be az aratások eredményéről, a spekuláció is elmaradt. A bünös tulspekulációnak kedvezett a körülmény, hogy a kontinentális márnok az egész idő alatt nagyon tartózkodó tendenciát mutattak és nem vásároltak. Azonban még ma is azt hiszik, hogy 1929—30-as aratási esztendő nem lesz gyöngébb az előző esztendőknél.

Emelkedik az ólomtermelés. Londonból jelentik: A fémipari statisztikai hivatal jelentése szerint a világ ólomproduktója ebben az évben 963.90 tonnával emelkedett, szemben a tavalyi termeléssel, amely 898.536 volt. Különösen erős az emelkedés az Egyesült Államokban, Mexikóban és Ausztráliában. Ezzel szemben Kanada és Németország az ólomtermelés terén visszaesett. Németország ólomtermelése 1929 első fél évében 55.341 tonnát tett ki, ami 806 tonnával kevesebb a tavalyi termésnél.

A török kincstári jegyek kicserélése. Konstantinápolyból jelentik: Az ottoman államadósságok tanácsának Közlése szerint augusztus 12-ikétől kezdve becsereleik a régi ottoman kincstári jegyeket ugynevezett újjaépítési kötvényekre. Az új kötelevények kiadásával egyidejűleg kifizetik az első két kupont. Összeomlott egy berlini bank cég. Berlinből jelentik: Oranienburgban a rendőrség letartóztatta a 75 éves Martin Blumenthal fiával együtt. Martin Blumenthal tekintélyes ember volt és 1852 óta vezette bankját, amely a legtekintélyesebb pénzintézetek egyike volt Berlinben. Különösen Berlin környékének paraszti helyezetek itt el a pénzüket 1920-ig. Az üzlet virágzott, akkor azonban az infláció és az ezzel járó gazdasági megrázkódtatás a Blumenthal bankházat is magával rántotta. Eddigi becselések szerint a bank 180 ezer márka befizetést mutat fel, amelyel szemben alig vannak aktívák. Minthogy a bank társasági kémberek, a károsultak szá-

ma több száza rug. A kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár új helyiségbe költözött. A Kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár ezúton értesíti üzletfeleit, hogy a Ferdinand-királyi helyiségből elköltözött. Az új helyiség str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 11. szám alatt van, az első emeleten.

Az új vámtarifa magyar fordításban. Az új román vámtarifa, mely aug. 1-én lépett életbe, nemcsak a vámdíjakat, hanem a szöveget is teljes egészében módosította. A fordítás nehéz és felelősségteljes feladatot ezuttal is dr. Bereczky Ernő kolozsvári kereskedelmi és iparkamarai r. titkár vállalta. A tarifafordítás mint mindig, most is pontos és szakszerű. A tarifa kiadásával egyidejűleg egy vám- és szállításiügyi tarifa törvény és döntvénytár című szaklap is meg fog indulni, melynek szerkesztői dr. Bereczky kamarai titkár és Róth István, az UGR szállításiügyi referense lesz. Azt hisszük, nem kell bővebben ismertetnünk ezalatt fontosságát, mert mindenki tudja, mily nagy mértékben nélkülözötte kereskedelmünk és iparunk egy ilyen szaklap hiányát. Ez a folyóirat pontosan közölni fogja az összes rendeleteket és döntvényeket s ezenkívül szakszerű magyarázattal fogja azokat kísélni. Ugyancsak ez a szaklap kiadóhivatalt adja ki az új forgalmi és luxusadó törvényt teljes magyar szöveggel. Programjában szerepel továbbá az új vámtörvény, az új CFR tarifa és üzletszabályzat kiadása, melyek szintén nélkülözhetetlen segéd-eszközei iparunk és kereskedelmünknek. Az új vámtarifa ára 250 lej.

Franciaországban megszűnt a munkanélküliség. Párisból jelentik: A munkanélküliek legújabb statisztikája szerint Franciaország területén összesen 411 munkanélküli él — 286 férfi és 125 nő. A statisztika azt is megállapítja, hogy Franciaországban egy hét alatt 3248 külföldi munkás nyert beutazási engedélyt. Élénk kontrasztként hat ezzel a kimutatással az angliai központi statisztikai hivatal legújabb jelentése. Eszerint Angliában egy hét alatt 30.000-rel növekedett a munkanélküliek száma, természetesen nem számítva ezek közé a sztrájkoló munkásokat, úgy, hogy ma Angliában 1,154.100 ember áll munka nélkül.

Megalakult az erdélyi és bánági könyv és papírkereskedők egyesülete. Vasárnap délelőtt a kolozsvári kereskedelmi kamara nagytermében mintegy száz szakmabeli kereskedő megbízottal megalakították az erdélyi könyvkereskedők egyesületét. Az alakulást érdekes előzmények vezették be. A bukaresti könyvkereskedők egyesülete ugyanis külön megbízottat küldött a közgyűlés-

re, hogy az erdélyieket beszélje le az egyesület megalakulásáról és lépéseibe a bukaresti szervezetbe. Az összea jelenlevők egyöntetűen határozatot hoztak, hogy a bukaresti együlettel a legszorosabban együtt fognak majd működni a közös cél érdekében, a külön egyesület alakításához azonban ragaszkodnak, mert a bukaresti egyület a múltban édes-keves tevékenységet fejtett ki a kari érdekek védelmére. Az egyesület fő céljává tűzte ki az intenzív könyv- és kulturpropagandát, könyvhét rendezését, a könyvkiadókkal való jogviszony szabályozását, a tisztességtelen verseny elleni küzdelmet, zugárusok megrendszabályozását és az új vámtarifa árdragító tételeinek revízióját.

SPORT

Jönnek a Granicsárok. A bécsi vendégcsapat után jövő vasárnap újból igen jó futballatrakcióban lesz része a kolozsvári publikumnak. A híres dévai Granicsárcsapat futballcsapata mutatja be tudását közönségünknek. A dévaiak eddigi eredményei közismertek: megverték Nagyváradon a WAC-erő NAC-ot és a Törekvést, Aradon a Glóriát, AAC-ot és AMTE-t, Lupényban a Jiult. A legjobb romániai csapatnak mondható ma a Granicsárok együttese, amelynek minden játékos ismert kiváló futballista és allan-dó, fejelemmel megszabott tréningre szigorubb a proficsapatok tréningrendszerénél is. Itteni ellenfele a feljavult Hag-gibbor csapata lesz, amely reorganizált felállításban igyekszik a dévaiak méltó ellenfele lenni.

Ma kezdődik a hatos vízpoló-torna Budapesten. Az amszterdami olimpász vízpolóbajnokságának váratlan eredménye arra indította a magyar uszóköröket, hogy a németektől kello előkészítés mellett kérjenek revánst. Ez a revánst a mai napon megkezdődő hatos vízpoló-torna keretében fog lezajlani, amelyen a két riválison kívül Franciaország, Belgium, Svédország és Anglia együttese vesznek részt. A mai első napon a magyart csapat a svédekkel játszik és ezt a mérkőzést a rádió közvetíteni fogja.

Országos tenniszverseny. A Kolozsvári Tennis-Club augusztus 16-iki kezdettel rendezti országos tenniszversenyét, amelyen a szokásos I. o. ifjúsági, kezdő és gyermekversenyek kerülnek előtérre. Nevezési díjak: I. osztályba 150, párosban 200, kezdőknek 100, ifjúsági szácmokban 80, páros 150. Gyermeknek nev. díja 60 lej; NNevezési zárlat augusztus 14-én este, ugyanakkor lesz a sorsolás is a Lidóban. Nevezések Angelotti Cornél, Cluj, Strada Xenopol 17. címre küldendők.

Románia uszóbajnokságai. Augusztus 25-én, vasárnap kerülnek előtérre az ezévi román uszóbajnokságok a kolozsvári medencében. A versenyen az ország összes jobb uszói indulnak és így a siker már előre biztosítva van. Az ifjúsági bajnokságokat már most vasárnap tartják Marosvásárhelyen. E versenyen a Hag-gibbor, KAC és U több ifjúsági uszója is résztvesz.

Szabó Jenő
divatfrünlégességéir
nagyáruházában CLUJ

Saison utáni árak:

1 méter vázo gyernék	
fehértanúre	Lei 29.—
1 m. francia crepp pongyolára	39.—
1 m. Opaltn szines fehérneműre	29.—

A bolygó zsidó
Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejtért kapható az Uj Kelet könyvoszt-ban.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állásfoglalásoknak 30 százelek kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Intelligens,

szép, házias leányomat 150.000 lei hozománnyal férjhez adnám 30 éven felüli fiatalemberhez, vagy egzisztenciával bíró gyermekes özvegy emberhez. Leveleket „Vallásos” jellegre továbbít a kiadóhivatal.

Mit kell tudni! Orvosi tanácsadó mindenkinél írta és megküldi 12 lej bélyeg ellenében Dr. Goldberger bőrgyógyász, v. körházi főorvos Cluj, Saguna 5.

Üzleti portált és hozzá redőnyt, jó állapotban levőt veszek. Ajánlatokat mérettel kérek. Goldberger, Jibou.

Keresetük irodai munkában jártas, románul tudó, nőtlen fiatal-ember azonnali be-lépésre. — Ajánlatok Salamon líkőrgyár Jibou címre.

Bécsi Fraulein, fiatal, fényes bizonyítványokkal állást keres. Ajánlatok: Rudolf Mosse, Cluj, „1544” jellegre.

Keresünk használt, jókában levőirőpépet. Moskovits és Tarsa főpostával szemben.

Pék, izraelita, vallásos, elsőrangú öszmunkás, lehetőleg kis-ségítővel, állandó alkalmazást nyerhet. — Irástelt ajánlatok. Meg-bizható” jellegre Rudolf Mosse Oradea, küldendők.

Keresünk egy három fázisu ventilátor motort megvételre. Cím: Fisch, Malom-utca 2.

Perfekt gépiró-kisszönyv keresetük. — Ajánlatok: „1532” jellegre Rudolf Mosse Rt. Cluj, továbbít.

Egy Singer varrógé-ly eladó. Cím a kiadóban.

Utazók! BERNOVICSE
vendéglője megnagyobbítva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kittiő házikonyva

10 könyv 100 lejtért.
Az UJ KELET könyvosztályának olcsó könyvsorozata.

- Knut Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.
- Révész Béla: Orkán. (Elbeszélések). 108 lap.
- Forró Pál: Királyi szeretők. (Elbeszélések). 90 lap.
- Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozisz és szuggesztió. 88 lap.
- Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 160 lap.
- E. Mitchell: Összeesküvők. (Regény). 172 lap.
- Könyv Ady Endréről. 136 lap.
- A költárság Pompadourja. (Híres bűnesetek) 80 lap.
- Hedenstgerma A.: Jönsson ut emlékei. (Regény). 88 lap.
- Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és megrendelhető az UJ KELET könyvosztályában. (Utánvétellel 12 lej portóköltség.)

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Írta: ALEX SLANK

(32)

„Megmondom neked, — magyarázgatott Felbár nagyon nyugodtan, optimista lélekkel. Mi nem jelszavas part vagyunk, egyáltalában nem is vagyunk párt, hanem egy rohamosapat. Mindnyájunkban fanatizmus él de nem egy belénk terrorizált fanatizmus. Aki közöttünk van, azt vagy egy egész életre kiható ölmény tette szabadságává, vagy egy benne az emberi szabadság tüze, vagy fokozottan becsületes és azt mondja onmagának: te nem élhetsz kiegyensúlyozott, nyugodt életet mindaddig, amíg körülötted embertársaid zaklatott, nyomorgó, pária-életet élnek, akikkel a vagyonszerzésben kapzsavá és gonosszá lett ember-ragadozók, úgy labdázunk, ahogy akarnak. Meglátod! A szociáldemokraták Stokholmban békekongresszusra hívták meg a garnitúrát, amit oda küldenek. Magannyi kispolgár, aki azt mondja magáról, hogy a népet képviseli!

„Nézd meg a választójogi blokkot. Egyetlen ember van közöttük, aki szívvel-lélekkel a népet a magas gróf. De meglásd, he fogják hengerelni. És biztos, hogy közénk jön. A blokkban lehet beszélni és lelkendezni, de csinálni valamit a népet mi fogunk. Jól értd meg: csinálni kell, nem szónokolni.“

„Kérlek, én ezeket körülbelül halottam már nem is egyszer tőled és másoktól ott, az erzsébetfalvai házban. Szeretném röviden és precízen tudni a különbséget közöttünk és a szociáldemokraták között.“

„Kissé indulatosan kértem ezt, de ő a legcsokélyebb módon sem volt indígnálódva, nyugodt hangon felelt:

„Van a szociálistának egy egészen jó méréke: Aki azt mondja: egyenlő jogokat mindenkinek, az nem szociálista, az egy maradi, az a tegnap esőkevénye. Ellenben a szociálista azt mondja: Egyenlő anyagi feltételeket mindenkinek!“ Az állam követeli tőled az életet? Követelheti, de csak akkor, ha ugyanannyi élelményt biztosítanak neked, mint amennyivel az állam irányítói beérik. Mindenki, aki a világra jött, igényt tarthat, hogy az életét ezen a világon nyomasztó anyagi gondok nélkül élhesse le. Csak azok, akik kiváltságos szolgálatot tesznek a népet és akiknek szükségük van a köz érdekében a többi dolgozónál magasabb életstandardra, azok tarthatnak igényt ugynevezett komfortos életre. De nézz körül! Vajjon a blokkbeli szociáldemokraták akarják-e, hogy a bányászoknak, a földműveseknek, az üzemi dolgozóknak olyan élet legyen, mint nekik? Akarják-e a hat-hét órai munkát és azt a könnyed életet a többieknek is, ami neki néha pezsgőzést is nyújt? Tudd meg, ezek a szociáldemokrata urak pezsgőzni is szoktak. Mert az az elvük, hogy a szociálista nem élheti remetétk és absztinensek életét. Fiam, — és kezét vállamra tette — mi kevesen vagyunk, de a sokakat mi képviseljük.

Magyarázgatva az orosz szociálisták munkáját. Valamelyest tudtam olvasmányokból a számvetéseikről és a londoni, a párisi és svájci munkájukról. Hogy megismerkedtem ezzel a Radekkel, hogy láttam jószágát, egyszerűségét és profétás feladózását hirdető arcát, átfutott rajtam a történeti nagyszerűség érzése. Ime a világ emberies emberei összefognak! De a másik pillanában már megkérdeztem Felbártól, nem lehetne-e megcsinálni a szociálistáknak forradalom nélkül is?

„Annyi vér folyt — mondtam, — miért kelljen még több vérnek folynia!“ Leültünk a kávéházban és barátom kivette táskájából a lapokat. Egyiknek a vezércikkéből olvasott néhány sort. A cikket abból az alkalomból írták, hogy Adler Frigyes, aki Stürgh osztrák miniszterelnököt lölette, mert nem akarta megszüntetni Ausztriában az ostromállapotot, halálra ítélték. A Pesti Hírlap volt: a legpolgáribb újságok egyike.

Hangsúlyozva, megszínezve, tempósan beszélt:

„Azok alatt a hónapok alatt, míg Adler börtönében ült, az egész világ nagy átalakuláson ment át és ma már egy a polgári, mint a legmagasabb körök más világításban látják a nemzetközi szociáldemokráciát, mint azelőtt, amikor még homályban volt. Ma a diplomácia is, amely egyesíti magában a születési előke-lőségeket, azoktól a szociáldemokratáktól várja a világbékét, akiknek vezetői között a társadalom régi lenézettjei, egyszerű munkások és ideális tudósok váltakoznak. A tisztelet és kíváncsiság, a várakozás és aggodalom reflektorának éles világításában most minkenki érdekfődik a szociálisták eszméi, elvei, arnyalatai, pártjai és küzdelmei iránt.“

„Látod, ugy-e, milyen tisztelettel beszélnek most a munkásságról, pár hónap pal azután, hogy hazátlan bitangoknak csufolták! De a dolgok nem állnak meg itt. A munkásság mindent elveszít, ha összepaktál régi ellenségeivel. Nekünk teljesen önállóan kell uralomra jutnunk, vagy megint visszaesünk és generációk év százados küzdelme és vérontása után jöhet majd a tömegek szabadsága. Tudod-e milyen szégyene lenne ez a kornak és azoknak, akik a háborút a hinterland páholyából nézték.“

Fájt neki, hogy engem a polgárság esetleg visszahódíthatna. És egyre csak meg akart győzni!

A lap egyik oldalán tudósítás jött Adler Frigyes elítéléséről. Én már olvastam Adler beszédét, de ő még jobban az idegeimbe akarta ásní a forradalmár haltyudalát.

„Mindig azt hallottam, hogy az emberek erőszakos megölése emberietlen és hogy mi valamennyien barbár időkben élünk, amelyben kénytelenek vagyunk embert ölni. Nem tagadom, a forradalom emberietlen. Az az álláspontom, hogy nem szabad utópistának lenni és nem szabad azt hinni, hogy az új társadalmat amelyben nem lesz több gyilkosság, gyilkosság nélkül is elérhetjük. De abban a csalódásban se ringassuk magunkat, hogy már benne élünk ebben a társadalomban. Tisztában kell lennünk azzal, hogy a barbárság uralma alatt élünk és afelé kell irányítanunk tevékenységünket, hogy a barbárságból kijussunk. Más társadalmat akarunk, de ahogyan meg vagyunk győződve arról, hogy fiuk és apák a háboruban életüket kénytelenek feláldozni és más életüket kell megsemmisíteniök, azt is meg kell kérdeznünk maguktól, mi szükség van arra, hogy életünket a barbárság társadalmának szolgálatában állítsuk? Ha erre szükség van, akkor erre nemcsak a háboru jogosít, de a forradalom is. Két életfelfogás és két nagy tanulság készített engem elhatározásomra: a kereszténység nagy tanítása: „Ne ölj“. Ez a tan a valódi kereszténységé, nem azoké, akik meggyalázzák ezt a vallást. Azoké a keresztényeké, mint amilyen a pápa, aki békét hirdet a háborus időkben és azé a kereszténységé, amelyet Tolsztoj tanít. Ha az ember a barbárság és az emberietlen kultúra idejében nem tud igazi keresztény lenni, akkor arra az álláspontra kell helyezkednie, hogy olyan idöket élünk, amikor ölnünk kell. A gyilkosság azonban nem lehet az uralmon levők privilégiuma, hanem mi is fel vagyunk jogosítva erre. Nem tudom, mi fog történni: Rövidesen meghalok-e, vagy pedig arra a sotsra leszek kárthatva, hogy örökké sínylődjem. De ha komolyra fordul a halál kérdése, csak az a kíváncságom, hadd őrizzem meg idegeim és lelkem erejét addig az utolsó pillanatig, ahogy eddig is meg tudtam őrizni és hogy egykor rólam is elmondhassák:

Auf den Lippen den Trotz
Und den zuckenden Hohn
Noch im Sterben rufen wir
Rebellion!
(Ajka dacos és büszke volt)

És megvető guntól vonagló
És halálában is jelszava.
Rebellió!

Pár nappal azelőtt magam is olvastam a forradalmárnak ezt a beszédét, de Felbár József előadása egészen új érzésekkel teltett.

Kiböktem:
„Csak zsidó ember tud ilyen igazi keresztény lenni!“

Felbár Józsa nem szerette, ha a zsidókérdést belevegyitem a szociálisták problémáiba. Erre már figyelmeztetett engemet. Most semmi megjegyzést sem tett reá. Folytatta a halálraítelt forradalmár szavait.

„És ha most bucsut veszek mindazoktól, akiket szerettem és akiknek szeretete az én boldogságom volt: barátaimtól és harcos társaimtól a világ minden részében, akkor emlékeztetem őket bucsuzól és vigasztalásul a husvétii sir mélységére és tisztaságára.“

„Nem mind halott, kit eltemettek, mert — tetvérem — a szellemet nem ölik meg.“

(Folyt. köv.)

Zsidó Hjusági könyvek:

- Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
 - Sas Irén: Kol-nidre — — — 30 „
 - Bar-Kochba (Elbeszélések, versek, szindarabok gyűjteménye) — — — — — 60 „
- Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.)

Egyetlen magyarnyelvű Róser szakácskönyv

Írta: Ganz Ábrahámné.
Ára 200 lej (és portó).
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Lehetően szabadulni Wallace —
— izgató regényeinek hatásától.

Legújabb Wallace-könyvek

- Sötét ember — — — — — ára 240.— lej
- Borzalmak kastélya — — — — — „ 136.— „
- A hét lakattal lezárt ajtó — — — — — „ 136.— „
- A smaragd nyaklánc — — — — — „ 136.— „
- A rémületes arc — — — — — „ 221.— „
- A sárga kigyó — — — — — „ 136.— „
- A bandita — — — — — „ 123.— „

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Most jelent meg Autó kézikönyv

Írta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv“ két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elek omosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteket fel óhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kvitelti ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősofőrtől a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra 610 oldal Ára füzve 510

Már több mint

15.000

kötet könyv

áll rendelkezésére magyar, német, francia, román nyelven az

Uj Kelet olvasóinak!

A világirodalom leghíresebb íróinak művei.

A külföldi, vagy erdélyi könyvpiacra megjelent összes újdonságok azonnal megkaphatók!

Az Uj Kelet olvasói a „Dante“ kölcsönkönyvtárban havi 50 lej helyett csak 30 leit kell fizessenek. A könyvek naponta cserélhetőek, tehát olvashatja a könyvpiac legújabb szenzációit és a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait

napi 1 leiért.

Dante kölcsönkönyvtár Cluj, Str. N. Iorga 5. (Jókai-u.)
Vidékre, fűrdőre prospektust.

rel
Nek
Egy

X. évf

1929 Au

Békes esz
sági munká
csapolásával
most vissza
zol, viszont
cessséggel,
és a zsidó s
sebben feltö
lásával. Esz
józsággal im
vesztettünk
dal azelőtt.

Visszahódi
szu időre. te
tanulmányok
különcdök n
kének alkot
Ha megsz
akkor eltörö
mindazok a
solajim és az
lékére vallás
„szomorúság
tem“, — szó
érve Tisoo
zsidók mindi
komoly, kes
a zsidó nép

Simon ha
felső várát,
nan pedig A
rult zsidók h
ába öröklőd
kosokkal és
nélkül zavart
a beleiket és
döntül erőb
hadszgeret
pes.

Titus egyik
hozzájuk.
„Osodákat
Nem gondol
rómaiert a
torlást követ
hare, annál
hogy szabad
Simon bar
mögül.

„Titus nag
hogy a nép é
ni jöletünké
zerei elhagy
előnyökért
esolekednek
zsidóság idő
vagyon szen

„Miért aka
— kérdezte
nem inkább
bel? Miért n
miért ne sze
mai nemzet
„Csak az a
törvényei va
lamai! Ti n
amig nem j
nátoknál.

élni fogunk
nünkét. Mer
ranceloja: S
tonmagadat.
aki azt hira
szótnak tar
hami jót nem
Titusz ekl
Flaviust kül
dókhöz.